

nazivaju 49, tanjura, kojeg je stvarao 68, čamca, kojeg je nabavio 147, prijedlog, koga smo 149, jaki cafesinho, kojeg je ispekao 134, vodostaj, kojeg podnosi 124, da uzmem jednog (t. j. svijećnjak), 146. Mjesto povratne zamj. ima posvojnu i ličnu: ja mogu proširiti moj posjed 60, vidio sam konja ispred mene 77. Uz glagol u pasivu imenicu meće u akuzativ: ptice nisu navikle, da ih se uznemiruje 49, treba dobro pogledati, pa da se one Indijance ne zamijeni 178, glasove moglo se čuti 154, sumnja, koju bi se moglo nazvati 107, najlakše ih se moglo uhvatiti 36. Uz pogodbeni veznik *kad* upotrebljava futur I.: kad će biti zemlja preorana, imat ćemo 167. Kondicional I. i II. u 1. l. pl. redovito je pogrešan: nije bilo ničeg novog, što bi mogli 60, da je momak došao, već bi odavna imali, bavio se pitanjem, koje bi... odbacili, mogli bi i rukopis izmijeniti 66, počivati, kako bi bili 76, vi bi prepustili 97, nismo optimisti, da bi vjerovali 103, udavili bi se mi, ne bi stigli, bili bi zapeli, nikad se ne bi dokopali 124, da ne moramo snimati..., bili bi 126, mjesto, sa kojeg bi mogli snimati 129, morali bi postaviti, još smo se okupali, da bi mogli 134, ako bi ih mi posjetili 142, ne bi mogli, ne bi ih mogli naći 151, a da bi se mogli naći 151, da nam se to desi, bili bi 175, tamo bi lako našli 180, radovali bi se, ako bi ih mi posjetili 142. Još upotrebljava oblik povratne zamj. *si*: da si utvaram 113, tako si je on zamišljao 175, izvjoštila su si put 115. Imenicu *pater* mijenja čas *pater* — *patera*, čas opet *pater* — *patra*: *patera* Otta 160, 169, ali *patri* Erich i Klemens 163. Broj *oba* sklanja ovako: obim ženama 8, iz obih aparata 136, a nom. sg. ima: ali su obe (t. j. pyranhe) 40. Mjesto dvjesta ima dvijesto 170, 173. Komparativ mu od *čist* glasi *čišći* 113, od vrijedan — vrijednijih 146. Glagol *donesti* ima part. perf. pas.: donešen 125, a zaspati u 3. l. pl. glasi: zaspu 129. Mjesto vremenskoga veznika *pošto* ima *nakon što*: osjećao sam se slobodnim, nakon što smo 8, nakon što su obojica proslavili 33, progone vaquerosi nakon što je

probo 61, nakon što smo popravili 73, nakon što je blago dotjerano 91, i t. d. Tako isto za *dok* upotrebljava *dočim*: dočim ja dovršavam 54, zadržavati, dočim zimi 61, držao se kamere, dočim je gurao 74, dočim je bio snažan, bio je 80, sad je dopuštala..., dočim se radovala 97, u smjeru rijeke, dočim mi ruku 190. Prijevod nije ni stilski dotjeran, a koliko je točan, ne mogu reći, jer nemam pri ruci izvornika.

Poslije ove analize mislim, da je svakome jasno, da je spomenuta knjiga sasvim promašila svoj cilj, te bi je trebalo povući iz prometa, da nam ne kvari čitalačke publike, naročito naše omladine.

Na završetku neka mi se dopusti jedno pitanje: Kako je izdavačko poduzeće »Seljačka sloga« moglo pristupiti izdavanju ovakva prijevoda, koji je klasičan primjer, kakav prijevod ne smije biti? Kao svako izdavačko poduzeće, i »Seljačka sloga« ima svojega lektora. Tako je bar označeno na kraju knjige, gdje stoji, da je lektor (i korektor): Ljerka Auferber. Je li lektorica, po dužnosti, pročitala rukopis? Je li ona izvršila korekturu? Čini mi se, da nije ni jedno ni drugo, jer ne mogu zamisliti, da bi čovjek, koji poznaje hrvatski jezik, mogao pustiti u štampu takav prijevod. Ako li je lektorirala (i još korigirala) djelo, pa dala svoj pristanak, da ugleda svijetlo dana, onda valja konstatirati, da ni prevodilac, ni lektor (korektor) ne znaju hrvatski i da je »Seljačka sloga« ovim prijevodom sebi učinila vrlo slabu reklamu.¹

— Ante Šepić

DRUGI I TREĆI SASTANAK PRAVOPISNE KOMISIJE

Pravopisna komisija, koja treba da izradi zajednički pravopis hrvatskosrpskoga jezika, održala je svoj drugi sastanak u Novom Sadu od 30. svibnja do 1. lipnja ove godine.

¹ *Bilješka uredništva*: Neka se ne ljute čitaoci, što se nabrajaju tolike pogreške. Vrijedno je jednom vidjeti, koliko ih kod nas znade biti u jednoj knjizi.

Na prvom je sastanku¹ zaključeno, da će mjesto zasjedanja drugoga sastanka biti Beograd, ali to se nije moglo ostvariti zbog tehničkih zapreka. Zbog bolesti na sastanak nisu došli prof. Aleksandar Belić i prof. Radomir Aleksić, a službeno je bio spriječen prof. Radovan Lalić. Svi su ostali članovi prisustvovali sastanku.

Raspravljena su sva pitanja, koja su bila stavljena na dnevni red, te su za rastavljanje riječi na slogove, za pisanje suglasnika *h* i za asimilaciju glasova određeni referenti, koji će na temelju donesenih zaključaka stilizirati tekstove za ta pravopisna poglavlja. Tekstovi pravila raspravit će se još prije konačnog usvajanja na jednom od slijedećih sastanaka. Zaključeno je, da se treći sastanak održi od 17. do 22. listopada u Zagrebu s ovim dnevnim redom: 1. produženje rada prethodnog sastanka, 2. pisanje glasa *j*, 3. pisanje refleksa glasa *jata*, 4. palatalizacija, 5. pisanje velikih i malih slova, 6. sastavljeno i odvojeno pisanje riječi, 7. interpunkcija i 8. kratice.

Treći sastanak zaista je i održan u Zagrebu u određeno vrijeme u prostorijama Matice Hrvatske. Prisustvovali su svi članovi osim prof. Aleksandra Belića i prof. Mihaila Stevanovića, koje je spriječila bolest. Zbog obilja građe nije se mogao obraditi čitav dnevni red, nego samo prvih pet točaka. O točki 1., 2., 3., 4. i 5. doneseni su jednoglasni zaključci, pa su izabrani i referenti, koji će predložiti stilizaciju teksta za jedan od budućih sastanaka. Zaključeno je, da se četvrti sastanak održi u Beogradu od 19. do 24. prosinca, pa je i utvrđen za taj sastanak ovaj dnevni red: 1. pretresanje formulacija dosadašnjih zasjedanja, 2. sastavljeno i odvojeno pisanje riječi, 3. interpunkcija, 4. kratice, 5. glas *l*, 6. pravopisni znaci i 7. gubljenje suglasnika.

Da bi rad Komisije brže napredovao, zaključeno je, da Matice otkupe građu za Pravopisni rječnik, koji je već pripremilo

¹ Vidi članak »Prvi sastanak Pravopisne komisije« u 5. broju »Jezika« god. 1955., str. 157.—158.

Hrvatsko filološko društvo u svojoj Pravopisnoj sekciji. Predviđa se, da će se osim beogradskoga održati još jedan sastanak u Sarajevu i jedan u Novom Sadu i tako završiti sav teoretski rad, te će se moći prijeti na pripremanje cjelokupnog teksta za štampu. Lj. J.

JANKO JURANČIČ:

SRPSKOHRVATSKO-SLOVENSKI RJEČNIK

Slovinci uče hrvatski ili srpski jezik u školama, čitaju zagrebačke i beogradske novine (više nego što se misli), čitaju srpske i hrvatske pisce (češće u izvorniku nego u prijevodu, budući da je osim školske literature malo prevedeno), gradski svijet sav zna kako tako naš jezik, ali dobra hrvatskosrpskog rječnika dosad uopće nisu imali. Još točnije: gotovo nikakva, jer onih pet rječnika, koje prof. Jurančić spominje u uvodu, ne zadovoljava ni za najosnovnije potrebe, zastarjeli su, rasprodani, a osim toga dva su slovenski rječnici za Srbe i Hrvate. Jurančićev je dakle rječnik praktično prvi, i pri ocjenjivanju to svakako valja uzeti u obzir. Zato su one malobrojne pogreške, što se mogu naći u rječniku, sasvim razumljive. Ako igdje, a ono su u rječnicima neizbježive pogreške u prvom izdanju, osobito ako je to i prvi rječnik.

Srpskohrvatsko-slovenski rječnik prof. Jurančića ima izvrstan uvod, opširan (23 str.), pregledan, sigurno napisan. Pošto je obrazložio, zašto se dao na ovaj rad (za koji kaže da je u zakašnjenju još od protestanata 17. st.), prof. Jurančić u uvodu prvo upoznaje slovenske čitaoce s prilično zapetljanom situacijom oko dvaju naziva za naš jezik. Dalje tumači dijalekte (po Maretiću i po Beliću), izgovore *jata*, razvoj književnog jezika kod Srba i kod Hrvata, oba pravopisa, opisuje izvore hrvatskosrpskog jezičnog fonda, daje sve osnovne podatke o naglasku i na koncu donosi pregled dosadanje hrvatske i srpske leksikografije.

Uvod je pisan za Slovence. Nema sumnje, da je u uvodu rečeno sve, što je potrebno, kako bi slovenski čitalac dobio potpuno jasnu sliku